

Designing the entrepreneurship and career Curriculum Based on successful operational projects: Stuart Mill Comparative Methodology**طراحی برنامه درسی آموزش کار آفرینی و شغلی بر مبنای پروژه‌های عملیاتی موفق با گذر از مدل استور میل****Ahmad Malekipour**¹ Assistant Professor, Faculty of Educational Management, Farhangian University, Ahvaz, Iran

احمد ملکی پور*

^۱ استادیار گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، اهواز، ایران**Abstract**

The objective of this research is to Designing the entrepreneurship and career Curriculum Based on successful operational projects. The research is qualitative and Stuart Mill Comparative Methodology. Field of Study is Entrepreneurship education program in Secondary level of advanced countries. The examined sample is three entrepreneurship and career education programs Included: JA It's My Future (USA), Me & My City (Finland) and JA It's My Business (Sweden). The sampling method is purposeful with standard technique. Analysis method Stuart Mill Comparative approach. The results reveal a Designing the entrepreneurship and career Curriculum in the elements of goals, content, teaching-learning opportunities, teaching strategies, evaluation and learning outcomes. Therefore, this curriculum is suggested to educational policymakers for entrepreneurship and career education

Keywords: curriculum design, entrepreneurship education, career education

چکیده

هدف پژوهش حاضر طراحی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی بر مبنای تحلیل پروژه‌های عملیاتی موفق با گذر از مدل استور میل است. پژوهش مورد نظر از نوع کیفی است، که با بهره‌گیری از روش پژوهش تحلیلی اسنادی با رویکرد مقایسه‌ای استور میل انجام شده است. میدان مطالعه مورد نظر برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی مقطع متوسطه اول نظام‌های آموزش عمومی در کشورهای پیشرو با تاکید بر دسترسی به منابع موجود است. نمونه مورد بررسی سه برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی در مقطع متوسطه اول شامل: برنامه "من و شهر ما" در کشور فنلاند، برنامه "این آینده من است" در آمریکا و برنامه "این بیزینس من است" در سوئد است، که بصورت هدفمند با رویکرد معیاری انتخاب شدند. رویکرد مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل داده‌ها روش توافق و تفاوت جان استور میل است. در این پژوهش شباهت‌ها و تفاوت‌های عناصر اصلی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در نظام‌های آموزش عمومی کشورهای پیشرو به منظور ارائه یک برنامه درسی جامع در مقطع متوسطه اول بررسی و مقایسه شده است. نتایج این پژوهش بیانگر طراحی یک برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در عناصر اهداف، محتوا، فرصت‌های یاددهی-یادگیری، راهبردهای تدریس، ارزشیابی و پیامدهای یادگیری برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول است. با توجه به تجربه موفق پروژه‌های اجرا شده در کشورها پیشرفته ضروریست است سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران آموزشی جهت اجرایی نمودن برنامه درسی پیشنهادی در آموزش کارآفرینی و شغلی علاوه بر بسترسازی لازم برای کسب مهارت آموزش کارآفرینی و شغلی، شرایط و اقدامات لازم را برای همکاری همه ذینفعان اتخاذ نمایند.

واژگان کلیدی: طراحی برنامه درسی، آموزش کارآفرینی، آموزش شغلی، استور میل

مقدمه

بیش از دو دهه است به شکل قارچ گونه‌ای افزایش یافته‌اند (Fox, Pittaway, & Uzuegbunam, 2018; Valerio, Parton & Robb, 2014; Honig, 2004). پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهد در خصوص اینکه کارآفرینی می‌تواند آموزش داده شود توافق زیادی وجود دارد (Fox, Pittaway, & Uzuegbunam, 2018; Valerio, Parton & Robb, 2014; Honig, 2004). و بحث اصلی در حال حاضر بر سر زمان، چگونگی و چه چیزی آموزش کارآفرینی است (Kirby, 2004). فگیبرگ و اسرولک (Fagerberg & Srholec, 2009) معتقدند که کارآفرینی باید از طریق آموزش‌های قبل از دوران دانشگاهی دنبال شود تا به عنوان یک مسیر شغلی مناسب مورد تشویق قرار گیرد، زیرا اعتقاد بر این است که مدارس به عنوان یک نیروی تاثیرگذار (Jafariharandi, 2019)، بر سیستم‌های نوآوری و کارآفرینی مهم می‌باشند. بر این اساس مراکز آموزشی باید بتوانند با هدف افزایش آگاهی و گسترش فرهنگ کارآفرینی در بین دانش آموزان، برنامه‌های آموزشی مهارت‌هایی از قبیل نوآوری، توانایی تشخیص و بهره‌گیری از فرصت‌ها، گرایش به ریسک‌پذیری، استقلال و تعهد نسبت به وظیفه و حل مسئله، ارتقا انگیزش و نیز گرایش‌های فردی برای کارآفرین شدن را ارائه دهند. در این بین مطالعات نشان می‌دهد که آموزش کارآفرینی در مقطع متوسطه تاثیر بسزایی را در بهبود قصد کارآفرینانه دانش آموزان دارد (Hassi, 2016) و زمان ایده آل برای یادگیری کارآفرینی و نگرش کارآفرینانه در سال‌های نوجوانی است (Filion, 1994; Gasse, 1985). هدف اصلی از آموزش کارآفرینی در سطوح متوسطه ایجاد تجارب شخصی به وسیله مشارکت در فعالیت‌های عملی است (Deveci & Seikkula-Leino, 2015). در واقع فلسفه آموزش کارآفرینی در مقطع متوسطه را می‌توان توانمندسازی دانش آموزان برای تبدیل آنها به اعضا تولید کننده پیشرفت دهنده توسعه همه جانبه دانست. لذا آموزش کارآفرینی در مدارس متوسطه باعث بهبود تجارب یادگیری فراگیران، افزایش کسب و کارهای نوین به وسیله دانش آموزان، بهبود مهارت‌های شغلی و مدیریت کسب و کار، افزایش پیوند

امروزه تاثیر کارآفرینی بر رشد اقتصادی (Winsor & Hanlon, 2016)، رشد اجتماعی (Etzioni, 1998)، راهبردهای مدیریت یک کشور (McClelland, 1961) و همچنین رفاه همه جانبه یک ملت (Sousa, Carmo & Gonçalves, 2019) باعث توجه بیش از پیش به آموزش کارآفرینی شده است. وانگ و وانگ (Wang and Wong, 2004) معتقدند که آموزش کارآفرینی به مثابه یکی از عوامل تاثیر گذار در کمک به فراگیران برای فهم، درک و برانگیختن روحیه کارآفرینانه است. در این بین سازمان آموزش و پرورش به عنوان یکی از مولفه‌های تاثیرگذار بر پیشرفت و توسعه همه جانبه کشورها نقش بسزایی را می‌تواند در امر آموزش کارآفرینی برای دانش آموزان از همان دوران آموزش عمومی داشته باشد.

آموزش کارآفرینی یعنی محتوا، روش‌ها و فعالیت‌هایی که انگیزه، شایستگی و تجربه را رشد و توسعه می‌دهد تا راه‌اندازی، مدیریت و مشارکت در فرایند ارزش‌افزوده را ممکن سازد. (Moberg, Stenberg, & Vestergaard, 2019). آموزش کارآفرینی باعث رشد افراد به خصوص جوانان در یک سری از مهارت‌ها و نگرش‌ها می‌شود که به آن‌ها این اجازه را می‌دهد هم ایجاد کننده کسب و کار و هم جستجو کننده آن باشند (Lewis & Massey, 2003). در یک تعریفی دیگر آموزش کارآفرینی فرآیندی نظام‌مند، آگاهانه و هدف‌گراست که طی آن افراد غیر کارآفرین ولی دارای توان بالقوه، به صورتی خلاق تربیت می‌گردند (Terpstra, D. E., & Rozell, 2003) و این مفهوم نیز بر ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و مهارت‌هایی تأکید دارد که اشخاص برای راه‌اندازی، رشد و مدیریت کسب و کار بایستی به آن مجهز شوند (Etzkowitz, 2004). با توجه به این اهمیت، در سیستم آموزشی کشورهای پیشرو همچون: فنلاند، هلند، انگلیس، آلمان، کانادا، ژاپن و آمریکا برنامه‌های متنوع آموزش کارآفرینی و شغلی برای فراگیران شکوفا شده (Jones & English, 2004) و به سرعت در تمام جهان رواج پیدا کرده‌اند (Pittaway and Edwards, 2012). به شکلی که تعداد برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در

مدارس با صنعت و خلق فرصتی برای آزمون محتوا و روش‌های تدریس آموزش کارآفرینی می‌گردد (Faoite, Henry, Johnston, & van der Sijde 2006).

امروزه بدیهی است آموزش و رشد افراد برخوردار از شاخص‌ها و ویژگی‌های کارآفرینانه هیچ‌گاه به خودی خود بروز پیدا نمی‌کند بلکه نیازمند یک جریان آموزشی و یا به عبارت بهتر برنامه ریزی درسی و قبول مسئولیت توسط نظام آموزشی در دوران مدرسه است (Hoseini, Askari, gholtash, beygi, 2022). از این رو ویژگی‌های کارآفرینانه را می‌توان از همان دوران آموزش در مدارس برای فراگیران شکل داد، اما این موضوع اغلب در مدارس نایده گرفته شده است (Azizi, & Mokhtari, 2018). بنابراین اگر برنامه‌های آموزشی رشته‌های مختلف در یک نظام آموزشی، هماهنگ با محتوای مورد نیاز بازار کار باشد، برنامه‌های آموزشی و برنامه ریزی آموزشی صورت گرفته، روند درست و مطلوبی را طی خواهد کرد (Rezaeian, 2000). در ارتباط با پژوهش حاضر تحقیقاتی در داخل و خارج صورت گرفته، که در زیر به آن اشاره می‌گردد:

طغرای و همکاران (Toghrayi & et al, 2019) در مطالعه خود گزارش کردند، آموزش کارآفرینانه در ایران که اجرایی و عملی‌ترین راهبرد برون رفت از بن بست‌ها و مشکلات اقتصادی و اجتماعی کشور است از یک طرف به الگو گیری از برنامه‌ها، خط مشی‌ها و تجربیات کشورهای پیشرفته و از طرف دیگر در نظر گرفتن شرایط بومی کشور نیاز دارد. در مطالعه‌ای دیگر با هدف بررسی عناصر طراحی برنامه درسی کارآفرینی براساس رویکرد تطبیقی مرتضی نژاد و همکاران (Mortezanezhad & et al, 2017) به این نتیجه رسیدند که در اسناد بالادستی ایران اهداف و شایستگی‌های کارآفرینانه مورد توجه‌اند، لیکن شرایط و امکانات اجرایی لازم برای تحقق این اهداف فراهم نشده‌اند که از دلایل آن تمرکزگرایی شدید، نداشتن سیستم منظم برای تربیت و جذب معلمان کارآمد و عدم ارتباطات سازنده بین آموزش و پرورش سایر نهادهاست، اما محتوای فعالیت‌های یادگیری، نقش معلم و شرایط اجرای آموزش کارآفرینی در برنامه درسی ایران محدود است و با سیستم

آموزشی کشورهای پیشرو متفاوت می‌باشد. کریمیان و همکاران (Karimian & et al, 2020) در پژوهشی با عنوان ارائه نظریه داده بنیاد برای تبیین فرایند شکل‌گیری روحیه کارآفرینی در بین دانش آموزان مدارس فنی و حرفه‌ای به این نتیجه رسیدند که مقوله اصلی که منجر به ایجاد کارآفرینی می‌شود، گرایش فرد به نوآوری است که ایجاد فعالیت کارآفرینانه را مطلوب می‌سازد. در پژوهشی دیگر محمد امین زاده و همکاران (Mohamad Amin Zadeh & et al, 2016) در مطالعه خود با هدف ارزیابی برنامه درسی دوره متوسطه با نظر به موضوع کارآفرینی از دیدگاه متخصصان گزارش کردند که برنامه درسی دانش آموزان متوسطه در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. جانسون و شانکی (Johansen & Schanke, 2013) نیز در مطالعه‌ای با عنوان آموزش کارآفرینی در مدارس متوسطه با استفاده از سه روش آموزشی شامل: آموزش در مورد کارآفرینی، آموزش برای کارآفرینی و آموزش از طریق کارآفرینی نشان دادند که بالای ۹۰ درصد مدارس متوسطه سیستم آموزشی نروژ آموزش کارآفرینی متناسب با مناطق جغرافیایی همراه با انجام پروژه‌های محلی انجام می‌شود. هانتز و جانسون (Hunter, S. Johnson, 2004) نیز در مطالعه خود با عنوان تجربیات آموزش کارآفرینی به بررسی تاثیر سه نوع آموزش رسمی، نیمه رسمی و غیر رسمی بر یادگیری مهارت‌های کارآفرینانه پرداختند که نتایج نشان داد آموزش رسمی به تنهایی تاثیر آنچنانی بر یادگیری کارآفرینی ندارد، اما به عنوان یک عامل حمایتی برای کارآفرینان در دستیابی به تجربیات و مهارت‌های کارآفرینی عمل کند. فرانک (Frank, 2007) نیز در تحقیق خود گزارش کرد که آموزش کارآفرینی باید بر روش‌های تفکر، رفتار، خلاقیت، ریسک پذیری و حل مسئله مبتنی باشد.

با توجه به آنچه بحث شد، در سال‌های اخیر زمره‌هایی مبنی بر آموزش کارآفرینی در دوره آموزش عمومی شده است. با این حال در خصوص چه چیزی، چگونه و ماهیت برنامه‌های آموزش کارآفرینی در مدارس ایران کج فهمی صورت گرفته و شفافیت آنچنانی وجود ندارد و به طور کلی به نظر می‌رسد که متخصصان و سیاست‌گذاران آموزش و

بررسی خواهد بود (Madan Dar Arani And Kakia, 2016). میدان مطالعه مورد نظر برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی مقطع متوسطه اول در نظام‌های آموزش عمومی کشورهای پیشرو با تاکید بر دسترسی به منابع موجود است. نمونه مورد بررسی سه برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی در مقطع متوسطه اول شامل: برنامه من و شهر ما (Me & My City) در کشور فنلاند، برنامه این آینده من است (JA It's My Future) در آمریکا و برنامه این بیزینس من است (JA It's My Business) در سوئد است، که بصورت هدفمند با رویکرد معیاری انتخاب شدند، معیارهای انتخاب این برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی این است که هم در عرصه جهانی متعلق به نظام‌های آموزش پیشرفته هستند، و هم اینکه برنامه‌های مورد نظر موفقیت‌ها و جوایزی را در سال‌های اخیر کسب نمودند. در این پژوهش ابزار گردآوری اطلاعات، مراجعه به سایت‌های نظام‌های آموزشی مذکور و بررسی اسناد و مدارک مرتبط با اقدامات برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در مقطع متوسطه اول با توجه به عناصر اصلی برنامه درسی (هدف، محتوا، راهبردهای تدریس، فرصت‌های یادگیری، ارزشیابی و پیامدهای یادگیری) است، همچنین به علت محدودیت در بررسی مستقیم برنامه‌های اجرایی در آموزش کارآفرینی و شغلی پژوهشگر ۱۲ کلیپ (جمعا ۱۹۸ دقیقه) در سایت‌هایی همچون: یوتیوب (YouTube)، دیلی موشن (Dailymotion) و ویمپو (Vimeo) در ارتباط با برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی نامبرده از طریق مشاهده مورد بررسی و تحلیل قرار داد، واحد تحلیل در همه مراحل پژوهش نیز مضمون می‌باشد و رویکرد مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل داده‌ها روش توافق و تفاوت جان استورت میل است. برای قضاوت درباره روایی اسناد و مدارک به نقد بیرونی و درونی منابع توجه شد، در نقد بیرونی اصلی بودن مدرک مد نظر بود، و در ارزیابی درونی اهمیت و صحت محتوای مدرک و داده‌ها قضاوت گردید. برای انجام این مطالعه ابتدا برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در مدارس متوسطه اول در کشورهای پیشرو مورد بررسی قرار گرفت، سپس تحلیل و استخراج عناصر برنامه

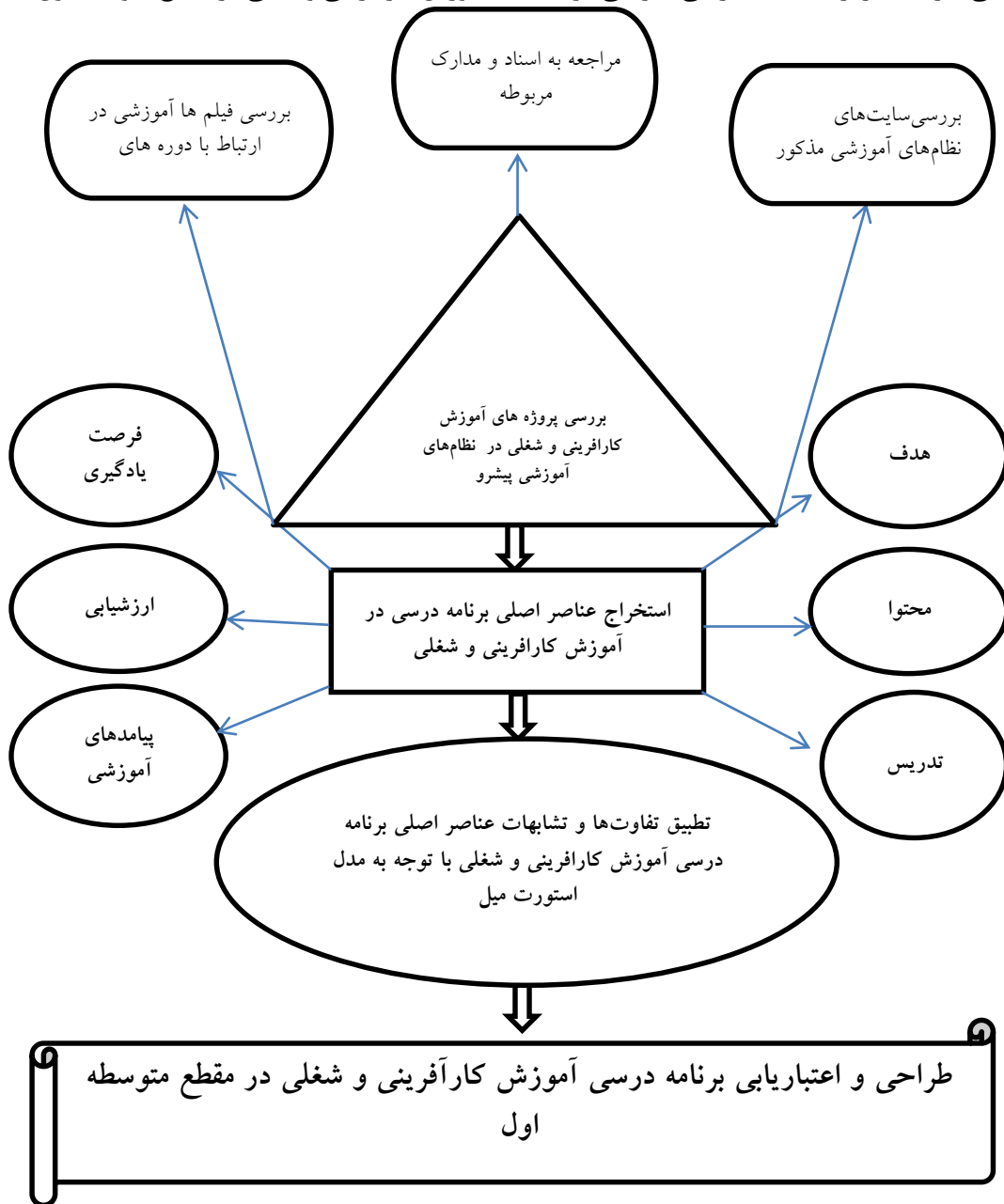
پروژه راهکار جدید یا برنامه برای این دوره‌ها ندارند، و اگر هم برنامه‌ای دارند در بهترین حالت ممکن برنامه‌های آموزش کارآفرینی از دیدگاه آنها توجه به مباحث تئوری در برنامه‌های درسی دانش آموزان است. بر این اساس بررسی تجربیات و پروژه‌های موفق در خصوص آموزش کارآفرینی در سیستم‌های آموزشی کشورهای پیشرو در جهان برای تسریع دستیابی به اهداف کارآفرینی و نیز پرهیز از دوباره کاری، صرف هزینه و مدیریت زمان می‌تواند به عنوان یک راهبرد مطلوب برای طراحی برنامه درسی تلقی گردد. از مهمترین نوآوری این پژوهش می‌توان به این امر اشاره کرد که اکثر پژوهش‌های صورت گرفته طراحی برنامه درسی را به روش موضوع محور و تئوری گونه مد نظر قرار داده‌اند، و توجه آنچنانی به طراحی برنامه درس با توجه بر فرایند برنامه‌های عملیاتی موفق نداشته‌اند، از این رو محقق در این پژوهش با بررسی پروژه‌های عملیاتی موفق در سیستم‌های آموزشی پیشرو سعی نموده است با نوآوری در روش شناسی چگونگی انجام این برنامه‌های عملیاتی موفق را در مرحله اجرا با تاکید بر تفاوت‌ها و تشابهات آنها با رویکرد استورت میل (Stuart Mill) مورد بررسی قرار دهد. لذا هدف پژوهش حاضر طراحی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی بر مبنای تحلیل پروژه‌های عملیاتی موفق با گذر از مدل استورت میل در دوره متوسطه اول است.

روش پژوهش

با توجه به موضوع پژوهش این تحقیق کیفی است، که با بهره‌گیری از روش پژوهش تحلیلی اسنادی با رویکرد مقایسه‌ای استورت میل انجام شده است. در رویکرد استورت میل استدلال حاکم بر روش توافق این است که هرگاه دو یا چند نمونه از یک پدیده تحت بررسی تنها در یک عامل علی از بین چندین عامل علی ممکن مشترک باشند، آنگاه آن عامل علی که همه نمونه‌ها در آن مشترک‌اند، علت پدیده تحت بررسی خواهد بود. استدلال روش حاکم بر تفاوت نیز این است که هرگاه دو یا چند نمونه از بین چندین عامل علی ممکن با یکدیگر متفاوت باشند، آنگاه عامل علی که همه نمونه‌ها در آن با هم اختلاف دارند، علت پدیده تحت

درسی، نیز عناصر استخراج شده برنامه درسی در اختیار هفت متخصص برنامه درسی و شش متخصص در حوزه آموزش کارآفرینی قرار داده شد، که پس از دریافت نظرات اصلاحی و اعمال آنها، طراحی نهایی عناصر برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در مقطع متوسطه اول تایید شد.

درسی با بهره‌گیری از مدل توافق و تفاوت استورت میل در قالب یک سری جداول ارائه شد، و در مرحله آخر با توجه به مشترکات و تفاوت‌ها استخراج شده از رویکرد استورت میل، برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در مقطع متوسطه اول طراحی گردید. در راستای اعتباریابی طراحی برنامه

شکل ۱: مدل فرایند پژوهش

فنلاند، اهمیت یادگیری تجربی و یادگیری به وسیله انجام دادن برای دوره‌های متوسطه اول و دوم به شکل ویژه‌ای قابل تاکید است (Halinen, 2018). لذا در این کشور

برنامه "من و شهر ما" برای آموزش کارآفرینی در مقطع متوسطه اول (سیستم آموزشی کشور فنلاند) با توجه به جایگاه آموزش کارآفرینی در آموزش و پرورش

برنامه درسی ملی فنلاند حمایت می‌کند. قبل از صرف یک روز در این مکان معلمان و دانش آموزان تجربیات یکدیگر را برای کار در برنامه‌های شغلی، یادگیری مسائل اقتصادی، مالیات و غیره با هم به اشتراک می‌گذارند. مفاهیم یادگیری شامل آموزش معلم و مواد آموزشی برای ۱۰ جلسه درسی است، که بخش اعظمی از این دروس بر کسب مهارت‌های ارتباطی و نیز سواد رسانه‌های دانش آموزان تاکید دارد. "من و شهر ما" محیط یادگیری با تمرکز بر اقتصاد جهانی است، این برنامه باعث اشتیاق دانش آموزان و معلمان برای یادگیری می‌شود. همچنین این برنامه فاصله بین جامعه و مدرسه را برای آشنایی بیشتر دانش آموزان با مسائل روز و واقعیت‌های زندگی کم می‌کند.

برنامه "من و شهر ما" پروژه‌ای است که در آن دانش آموزان علاوه بر یادگیری در کلاس درس یک روز را در محیط یادگیری که منجر به تحریک یادگیری دانش آموزان در کسب مهارت‌های اقتصادی و کارآفرینی مرتبط با دنیای کار می‌شود، صرف می‌کنند.

هدف برنامه "من و شهر ما" جلوگیری از انزوای اجتماعی، کارآفرینی و بیکاری به وسیله تدارک یک مدل مطالعه است که از آموزش مدارس برای ارائه تجربه کاری در زندگی شغلی و نقش یک شهروند خوب در جامعه تاکید دارد. بطور کلی برنامه "من و شهر ما" شامل ۲ بخش و ۱۰ جلسه کلاسی و بازدید محیط یادگیری از یک شهر شبیه سازی شده از مشاغل و فعالیت‌های کارآفرینی است. ۱۰ جلسه کلاسی محتوای زیر را در بر می‌گیرد:

- رویکرد اقتصادی
- چستی شرکت‌های عمومی و خصوصی
- زندگی کاری و نحوه درخواست شغلی
- چستی سود
- چرا ما به بانک نیاز داریم
- کسب حقوق و دستمزد
- چرا ما مالیات می‌دهیم
- تبلیغات

آموزش کارآفرینی در مدارس متوسطه بر مبنای تجارب شخصی با همکاری موسسات و صنایع آموزش داده می‌شود (Hatak and Reiner, 2011). در این راستا یکی از برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی این کشور برای دانش آموزان متوسطه اول "برنامه من و شهر ما" ابداع شده توسط الکوسکی و آل. استین (Elcoski & Stine) است. این برنامه در سال ۲۰۱۰ در شهرهای مختلفی از فنلاند برای بیش از ۲۵۰ هزار دانش آموز ارائه شده است، که از این تعداد ۷۵ درصد دانش آموز کلاس ششم و ۴۰ درصد دانش آموز کلاس نهم می‌باشند. در سال ۲۰۱۷ این برنامه همکاری زیادی با سیترا (Sitra) که همان صندوق نوآوری فنلاند می‌باشد برای آموزش در راستای اهداف مورد نظر خود داشته است. هدف این برنامه افزایش فرصت‌هایی برای توسعه درک دانش آموزان از اقتصاد، جامعه، زندگی کاری، کارآفرینی و ارتقا آمادگی آنها در این زمینه‌هاست.

برنامه "من و شهر ما" با رویکرد یادگیری مبتنی بر عمل است، بدین صورت که به شکل یک شهر شبیه سازی شده مینیاتوری در محیطی به مساحت ۵۰۰ متر مکعب توسط اداره اطلاعات و اقتصادی سازمانی دهی شده و به وسیله وزارت آموزش و پرورش، سازمان سیترا (صندوق نوآوری فنلاند)، شرکت‌ها، شهرداری به مرحله اجرا درآمده است. محیط یادگیری ایجاد شده برنامه "من و شهر ما" یک شهر شبیه ساز با اداره پست، سالن شهر، فروشگاه، روزنامه‌های محلی و کسب و کار است. هدف این مجموعه ارائه تجربیات یادگیری به دانش آموزان می‌باشد که ریشه در کارهای زندگی روزمره و فعالیت‌های اجتماعی دارد. در این شهر یک سری مسئولیت‌ها و فعالیت‌ها برای دانش آموزان طرح ریزی شده، که دانش آموزان با تاکید بر وظایف خود درآمدهایی کسب می‌کنند تا در پایان روز بتوانند خریدهای مورد نیاز خود را به انجام برسانند.

الکوسکی و استین (Elcoski & Stine) از ابداع کنندگان این برنامه معتقدند یکی از مزیت‌های این برنامه سهولت اجرای آن در مدرسه می‌باشد، که به خوبی از

دوره‌های طراحی شده این موسسه در زمینه کارآفرینی و اقتصاد قرار گرفتند. یکی از برنامه‌های آموزش کارآفرینی تحت عنوان "این آینده من است" توسط این سازمان برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول فراهم گردیده است. برنامه "این آینده من است" اطلاعاتی در مورد آماده‌سازی فراگیران مقطع متوسطه اول برای کارآفرینی و شغل ارائه می‌دهد، در این برنامه دانش آموزان کارهای بالقوه را مورد بررسی قرار می‌دهند و عوامل موثر در انتخاب حرفه و تشخیص ابزارهای اولیه شغلی را مورد شناسایی قرار می‌دهند. بر این اساس دانش آموزان با در معرض قرار گرفتن این برنامه، چگونگی برنامه‌ریزی برای ایجاد یک شغل و همچنین چگونگی حفظ آن را یاد می‌گیرند.

برنامه "این آینده من است" اطلاعات کاربردی درباره تدارک جهان شغلی در مدارس راهنمایی را فراهم می‌کند و به موضوعات زیر می‌پردازد:

- توسعه برند شخصی
 - مهارت‌ها، علایق، محیط کاری، در نظر گرفتن چشم انداز شغلی و چه زمانی استخراج کار و صنایع
 - نقشه شغلی
 - ابزارهای ایجاد شغل
 - مهارت‌های نرم، اخلاق کاری و حرفه‌ای گرایی
- با مشارکت دانش آموزان در این برنامه آنها باید قادر به فعالیت‌های زیر باشند:

- استخراج پتانسیل شغلی، چگونگی کشف طرح برای شغل و چگونگی یادگیری برای نگه داشتن آن
- توسعه برند شخصی و ابزارهای ایجاد شغل برای درآمد از شغل

به طور کلی این برنامه در قالب شش جلسه در زمان‌های ۴۵ دقیقه‌ای در کلاس تشکیل می‌شود، که بر اهداف رفتاری دقیق برای دانش آموزان مبتنی است. محتوا این برنامه در هر جلسه موارد زیر را در بر می‌گیرد:

جلسه اول: برندسازی

در این جلسه دانش آموزان طریق گفتگو، تفکر و تامل در ایجاد یک لوگوی شخصی به اهمیت ساخت آن برای

در پروژه "من و شهر ما" فعالیت‌های زیر رخ می‌دهد:

- در ۱۵ تا ۲۰ منطقه در برنامه "من و شهر ما" شرکت‌های واقعی و خدمات عمومی فعالیت می‌کنند.
- با توجه به تاکید بر یادگیری مبتنی بر نقش، حدود ۷۰ شغل و حرفه که در جامعه نقش مهمی را ایفا می‌کنند، ارائه می‌گردد.
- هر دانش آموز با پیروی از وظایف محوله خود، و راهنمایی معلم اقدام به کسب مهارت می‌کند.
- فناوری اطلاعات و ارتباطات نقش کلیدی در شبیه سازی برنامه "من و شهر ما" دارد.

در برنامه "من و شهر ما" دانش آموزان با نقش بازی کردن به عنوان یک شهروند، مدیر، کارگر و رهبر در جامعه در همه عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی مهارت‌های کارآفرینی، ارتباطی، سواد اطلاعاتی و مهارت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات را کسب می‌کنند. دانش آموزان نیز اعتقاد دارند که در این برنامه مهارت‌هایی مثل: مدیریت مالی، چگونگی ارتباط به شکل محترمانه با یک دیگر و دوستان برای کار، حل مسائل و درخواست کمک از همسالان و درک چگونگی فعالیت کسب و کار را یاد می‌گیرند. همچنین در پژوهشی که این سازمان انجام داد نشان داد که برنامه "من و شهر ما" منجر به کسب مهارت‌هایی همچون: خدمات مشتریان، برنامه‌ریزی برای هزینه‌ها، شناخت چگونگی کار در شرکت‌ها، مشارکت، مسئولیت پذیری، درک اقتصادی، مدیریت زمان و درک چگونگی کار در جامعه می‌گردد.

برنامه "این آینده من است" برای آموزش کارآفرینی در مقطع متوسطه اول (سیستم آموزشی آمریکا)

موسسه دستاورد مدرسه (Junior Achievement) به عنوان بزرگترین موسسه در کشور آمریکا به آموزش دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای موفقیت اقتصادی دانش آموزان می‌پردازد، این موسسه در حوزه کارآفرینی طرح‌هایی را با همکاری موسسه‌های داوطلب در تمام سطوح آموزشی تدارک می‌بیند، به شکلی که تا سال ۲۰۱۹ بیش از ۵ میلیون نفر از دانش آموزان در معرض

- آینده پی می‌برند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- انتخاب‌هایی که تاثیر مستقیمی بر حال و آینده آنها دارد را تشخیص دهند.
 - لوگوهای تجاری و شخصی را که بر شهرت آنها تاثیر دارد را شناسایی کنند.
 - یک لوگوی را طراحی کنند.
- جلسه دوم: طبقه‌بندی مشاغل
- دانش آموزان مشاغل مهم جامعه را مورد شناسایی و دسته بندی قرار می‌دهند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- طبقه‌بندی مشاغل و هر شغل در هر دسته که آنها تمایل بیشتری به آن دارند را شناسایی کنند.
 - نسبت ارتباط و ارزش هر یک از مشاغل را بیان کنند.
- جلسه سوم: طبقه‌بندی مشاغل با رشد بالا
- دانش آموزان به عوامل انتخاب شغل پی برده و نگاه دقیقی به برخی از زمینه‌های شغلی با رشد بالا پیدا می‌کنند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- چهار عامل در انتخاب شغل را بشناسند.
 - صناعی را که دانش آموزان پیش بینی می‌کنند که دارای رشد بالا هستند، را توضیح بدهند.
- جلسه چهارم: نقشه کشی شغلی
- دانش آموزان به چگونگی استفاده از تجربیات زندگی در توسعه مهارت‌های شغلی و چگونگی نقشه یک مسیر برای اهداف اشتغال پی ببرند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- مهارت‌های کاری قبل از رشد تجارب و فعالیت‌ها را شناسایی کنند.
 - نشانگرهای لازمی که آنها برای کسب سود از
- یک شغل نیاز دارند، را بشناسند.
- جلسه پنجم: استفاده از فرصت
- دانش آموزان نسبت به عوامل کلیدی در استفاده از فرصت‌ها برای پیشرفت شغلشان شناخت پیدا می‌کنند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- ابزارهای کسب شغل شامل: برنامه‌ها، رزومه‌ها، توصیه‌ها و مصاحبه‌ها را شناسایی کنند.
 - مکان مورد نظر برای جستجو شغل را تجزیه و تحلیل کنند.
 - اهمیت حفظ ثبت اطلاعات حیاتی را بفهمند.
- جلسه ششم: چگونگی حفظ یا از دست دادن شغل
- در این جلسه دانش آموزان به تفاوت بین مهارت‌های فنی و نرم پی می‌برند، و همچنین بر تاثیر رفتار شخصیشان بر توانایی برای موفقیت در یک شغل شناخت کسب می‌کنند.
- اهداف رفتاری:
- دانش آموزان قادر خواهند بود:
- تفاوت بین مهارت‌های فنی و نرم را توضیح دهند.
 - مهارت‌های نرم که در حال حاضر دارند و نیز آنهایی که نیاز به تمرین دارند را توضیح دهند.
- در این برنامه از روش‌های گردش علمی، مشارکتی، حضور در کلاس و فیلم‌های آموزشی استفاده می‌گردد.
- برنامه "این آینده من است" منجر با کسب مهارت‌های تجزیه و تحلیل، طبقه‌بندی و ساماندهی اطلاعات، خلاقیت، هدف گذاری، طراحی مدل، خودآگاهی، چگونگی ارتباط، خود ارزیابی و مشارکت برای دانش آموزان می‌گردد.
- در یک پژوهش که توسط سازمان دستاورد موسسه در سال ۲۰۱۴ با روش تجربی پیش آزمون و پس آزمون انجام شد، نتایج نشان داد که "برنامه آینده من" منجر به افزایش و بهبود مهارت‌های ارتباطی و حل مسئله دانش آموزان می‌شود، اما تاثیر چندانی بر تفکر انتقادی آنها ندارد.

برنامه "این بیزینس من است" در کشور سوئد برای آموزش کارآفرینی در مقطع متوسطه اول (سیستم آموزشی کشور سوئد)

سازمان دستاور مدرسه سوئد به عنوان یک سازمان غیر انتفاعی در ارتقاء کارآفرینی در بین دانش آموزان کشور سوئد محسوب می‌شود که هدفش تسهیل ارتباط بین صنعت و سیستم آموزشی این کشور است، از این رو این سازمان با فراهم کردن برنامه‌های کارآفرینی در تمام مقاطع در پی تضمین آموزش کارآفرینی در همه سطوح برای تحریک خلاقیت و راه اندازی فعالیت کارآفرینانه به دانش آموزان می‌باشد. در این بین برنامه "این بیزینس من" است یکی از برنامه‌های آموزشی این سازمان جهت کسب مهارت‌های کارآفرینی و آمادگی شغلی برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول است. این برنامه در ۵ جلسه با هدف آموزش کارآفرینی و کسب ویژگی جاه طلبی، اعتمادبنفس، تمایل به موفقیت، توانایی یادگیری از اشتباهات، اعتماد به کار گروهی و احترام به هم برای دانش آموزان ارائه می‌شود، تا دانش آموزان را به تفکر کارآفرینانه در انتخاب شغل ترغیب کند. در این راستا با فعالیت‌های سرگرم کننده و چالشی دانش آموزان شناخت بهتری از ارتباط بین چه چیزی یادگیری بعد از فعالیت‌های مدرسه و مشارکت موفقیت آمیزشان در اقتصاد جهان کسب می‌کنند.

روش آموزش برنامه "این بیزینس من" است در قالب فعالیت‌های فوق برنامه است، بدین صورت که دانش آموزان در فعالیت‌های سرگرم کننده، بازی‌های رقابتی کارآفرینی، مشارکت در ارائه طرح در کلپ و شرکت در بازارهای حراج مهارت‌هایی را کسب می‌کنند. این برنامه به شکل ویژه برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول طراحی شده که ۶ جلسه در زمان‌های ۶۰ دقیقه‌ای، با تاکید بر یک سری موضوعات با اهداف رفتاری دقیق می‌باشد.

جلسات برای ارائه موضوعات و همچنین اهداف رفتاری برای هر موضوع جلسه در برنامه "این بیزینس من" است به شرح است:

جلسه اول: من یک کارآفرین هستم
با کار گروهی دانش آموزان در کوییزهای مبتنی بر بازی‌های مسابقه‌ای شرکت کرده، و همچنین شروع به شناسایی ویژگی‌های افراد کارآفرین و یادگیری زندگی آنها در حال و گذشته می‌کنند.

اهداف رفتاری:

دانش آموزان قادر خواهند بود:

- کارآفرینی را تعریف کند.
- چهار ویژگی اصلی کارآفرینی را شناسایی کند.
- ویژگی‌های شخصی کارآفرینان را توضیح دهد.

جلسه دوم: من می‌توانم جهان را تغییر دهم
دانش آموزان در گروه‌هایی برای تکمیل یک سری طرح‌ها در کلپ نوجوانان با هم کار می‌کنند. آنها ابتدا ویژگی‌های کارآفرینان را شناسایی می‌کنند، سپس با توجه به نیازهای مشتری و طوفان مغزی محصول طراحی می‌نمایند، دانش آموزان همچنین مهارت‌ها و دانش‌های مورد نیاز برای راه اندازی کسب و کار را شناسایی می‌کنند.

اهداف رفتاری:

دانش آموزان قادر خواهند بود:

- چگونه کارآفرینان یک نیاز بازار را توصیف می‌کنند، را توضیح دهد.
- در مورد نقش تحقیقات بازار در تعیین نیاز بازار و مزیت‌های رقابتی بحث و گفتگو کند.

جلسه سوم: من مشتری را می‌شناسم

با کار گروهی دانش آموزان ویژگی‌های افراد کارآفرین از جمله شناخت مشتری و محصول را کسب می‌کنند. دانش آموزان راه‌های فروش محصولات خاص به مشتری‌های مناسب را کشف می‌کنند.

اهداف رفتاری:

دانش آموزان قادر خواهند بود:

- تبلیغات موثر برای انواع کسب و کارها را ایجاد کنند.

جلسه چهارم: من یک ایده دارم

دانش آموزان در حراجی‌های تدارک دیده شده برای

- افراد کارآفرین نوآور و خلاق شرکت می‌کنند.
- اهداف رفتاری: دانش آموزان قادر خواهند بود:
- چگونگی خلاقیت و نوآوری مهارت‌های کارآفرینی ضروری برای راه اندازی کسب و کار را تشخیص دهند.
- به شکل صریح از تصمیمات خود دفاع کنند.
- جلسه پنجم: من نیاز را می‌بینم
- با تجزیه و تحلیل مثال‌های جاری از کارآفرینان اجتماعی، دانش آموزان کسب و کارهایی که می‌توانند راه اندازی کنند را شناسایی می‌کنند.
- اهداف رفتاری: دانش آموزان قادر خواهند بود:
- چگونه استفاده کارآفرینان از دانش و توانایشان برای راه اندازی یک کسب و کار را تجزیه و تحلیل کنند.
- طرح‌های کسب و کارشان براساس یک سری معیارها را توسعه دهند.
- جلسه ششم: جشن کارآفرینان
- دانش آموزان کارت‌های نمایه (پروفایل) کارآفرینی برای شناختشان از ویژگی‌های چهارگانه کارآفرینان که در خودشان باور دارند، را ایجاد می‌کنند.
- اهداف رفتاری: دانش آموزان قادر خواهند بود:
- ویژگی‌های مشترک آنها با کارآفرینان را شناسایی کنند.
- پروفایل (نمایه) کارآفرین شخصی را ایجاد کنند.
- برنامه درسی این برنامه در اصل بر آموزش کارآفرینی تاکید دارد با این حال این برنامه مطالعات اجتماعی، مهارت‌های نوشتاری و خواندن را نیز مورد پوشش قرار می‌دهد. همچنین در این برنامه دانش آموزان تشویق به استفاده از تفکر انتقادی در یادگیری مهارت‌های کارآفرینی می‌شوند تا نگرش مثبتی برای استخراج و تقویت آرزوهای شغلی داشته باشند.
- برنامه "این بیزینس من است" در پی کسب مهارت‌های شنونده فعال، تجزیه و تحلیل اطلاعات، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، تصمیم‌گیری، استدلال استقرایی، قدرت تخمین، نظم، کار گروهی، مدیریت درآمد، ارتباطات شفاهی و مکاتبه‌ای، حل مسئله و خود ارزیابی برای فراگیران است.

تجزیه و تحلیل سوالات با روش توافق و تفاوت استورت میل

سوال اول: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی اهداف برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های مورد مطالعه وجود دارد؟

جدول ۱. توافق و تفاوت برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر هدف برنامه درسی

عناصر برنامه درسی	اهداف کلی	من و شهر ما	این آینده من است	این بیزینس من است
اهداف	جامعه پذیری	√	√	√
	کاهش بیکاری	√	√	√
	درک اقتصادی	√	√	√
	افزایش روحیه کارآفرینی	√	√	√
	آمادگی شغلی	√	√	√

√ مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای توافق در مورد آنهاست.

---- مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای تفاوت در مورد آنهاست.

سوال دوم: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی محتوا مورد مطالعه وجود دارد؟
برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های

جدول ۲. توافقی و تفاوت‌های برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر محتوا برنامه درسی

کارکرد	اقدامات	من و شهر ما	این آینده من است	این بیزینس من است
محتوا	مفاهیم اقتصادی	√	√	√
	شرکت‌ها و مشاغل	√	√	√
	سود	√	√	√
	نیازها	√	----	√
	حقوق و دستمزد	√	----	√
	مالیات	√	----	----
	تبلیغات و برندسازی	√	√	√
	تشخیص فرصت	----	√	√
	تغییر تفکر	----	----	√

√ مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای توافقی در مورد آنهاست.
---- مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای تفاوت در مورد آنهاست.

سوال سوم: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی عنصر یاددهی- یادگیری برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های مورد مطالعه وجود دارد؟

جدول ۳. توافقی و تفاوت‌های برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر فرصت‌های یاددهی-یادگیری برنامه درسی

عناصر برنامه درسی	اقدامات	من و شهر ما	این آینده من است	این بیزینس من است
فرصت‌های یاددهی - یادگیری	ایجاد یک محیط شبیه‌سازی شده برای کسب تجربیات واقعی	√	----	----
یادگیری	ایجاد فضایی کلاسی برای کسب مباحث دانشی	√	√	√
	طراحی برنامه‌ای برای بازید از طرح‌های کارآفرینی	----	√	√
	طراحی یک فضای مسابقه‌ای برای یادگیری بیشتر با تاکید بر بازی	----	----	√
	تدارک کلوپ‌هایی برای هم‌افزایی بیشتر فراگیران در مورد طرح‌های کارآفرینی	----	----	√
	ایجاد برنامه‌هایی برای شرکت دانش‌آموزان در حراجی‌های افراد کارآفرین	----	----	√

سوال چهارم: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی راهبردهای تدریس برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های مورد مطالعه وجود دارد؟

جدول ۴. توافقی و تفاوت برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر راهبردهای تدریس برنامه درسی

این بیزینس من است	این آینده من است	من و شهر ما	اقدامات	عنصر برنامه درسی
√	√	√	تدریس مبتنی بر پروژه	راهبردهای تدریس
√	√	√	گردش علمی	
√	----	----	یادگیری مبتنی بر بازی	
√	√	√	حل اکتشافی	
----	√		بحث گروهی	
----	----	√	یادگیری مبتنی بر محیط شبیه ساز	
√	√	√	یادگیری تجربی	
√	√	√	روش مشارکتی	

√ مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای توافقی در مورد آنهاست.
 سوال پنجم: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی ارزشیابی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های مورد مطالعه وجود دارد؟
 ---- مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای تفاوت در مورد آنهاست.

جدول ۵. توافقی و تفاوت برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر ارزشیابی برنامه درسی

این بیزینس من است	این آینده من است	من و شهر ما	اقدامات	کارکرد
√	√	√	ارزشیابی از فعالیت‌های کلاسی	ارزشیابی
√	√	√	ارزشیابی شفاهی از تحلیل مسائل	
√	√	√	ارزشیابی از طرح‌ها	
√	√	√	ارزشیابی از آزمون‌های گروهی	

√ مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای توافقی در مورد آنهاست.
 سوال ششم: چه تشابهات و تفاوت‌هایی در بررسی پیامدهای یادگیری برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی در برنامه‌های مورد مطالعه وجود دارد؟
 ---- مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای تفاوت در مورد آنهاست.

جدول ۶. توافقی و تفاوت برنامه‌های آموزش کارآفرینی و شغلی در عنصر پیامدهای یادگیری برنامه درسی

این بیزینس من است	این آینده من است	من و شهر ما	اقدامات	کارکرد
√	√	√	سواد اطلاعات	پیامدهای یادگیری
√		√	نظم	
√	----	----	استدلال قیاسی	
√	----	----	تصمیم‌گیری	
√	√	√	تفکر خلاق	
√	----	√	تفکر انتقادی	
√	√	√	کارگروهی	

✓	-----	✓	مدیریت مالی
✓	✓	✓	خود ارزیابی
✓	✓	✓	حل مسئله
✓	✓	✓	ارتباط
-----	✓	✓	هدف گذاری
-----	✓	-----	طراحی مدل
-----	✓	-----	خودآگاهی
-----		✓	مسئولیت پذیری
✓	✓	✓	درک اقتصادی
-----	-----	✓	مدیریت زمان
✓	-----	✓	مهارت‌های فناوری اطلاعات
-----	✓	✓	سواد رسانه‌ای

✓ مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای توافق سوال هفتم: طراحی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و در مورد آنهاست.

----- مواردی که با این علامت مشخص شده‌اند، به معنای تفاوت در مورد آنهاست.

جدول ۷. طراحی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی

نام درس: برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی		چگونگی اجرا: کلاس و فعالیت‌های فوق برنامه		مقطع: متوسطه اول
اهداف	جامعه پذیری- کاهش بیکاری- افزایش روحیه اقتصادی-افزایش روحیه کارآفرینی - آمادگی شغلی	محتوا	مفاهیم اقتصادی- شرکت‌ها و مشاغل- سود- تشخیص نیاز- حقوق و دستمزد- تبلیغات و برندسازی- تشخیص فرصت	فرصت‌های یاددهی- یادگیری: ایجاد یک محیط شبیه سازی شده در قالب یک شهر برای کسب تجربیات واقعی- ایجاد فضایی کلاسی برای کسب مباحث دانشی- طراحی برنامه‌ای برای بازید از طرح‌های کارآفرینان- طراحی یک فضای مسابقه‌ای برای یادگیری بیشتر با تاکید بر بازی- تدارک کلپ‌هایی برای هم افزایی بیشتر فراگیران در مورد طرح‌های کارآفرینی ایجاد برنامه‌هایی برای شرکت دانش آموزان در حراجی‌های افراد کارآفرین
راهبردهای تدریس	تدریس پروژه- حضور در کلاس- گردش علمی- روش اکتشافی-بازی‌های شبیه ساز- یادگیری تجربی- روش مشارکتی	ارزشیابی	ارزشیابی از فعالیت‌های کلاسی- ارزشیابی شفاهی از تحلیل مسائل- ارزشیابی از طرح‌ها- ارزشیابی از آزمون‌های گروهی	پيامدهای یادگیری سواد اطلاعاتی- تفکر خلاق- تفکر انتقادی- کار گروهی- خود ارزیابی- مدیریت مالی- حل مسئله- مهارت ارتباطی- هدف گذاری- درک اقتصادی- مهارت فناوری اطلاعات- مهارت سواد رسانه‌ای- نظم و ترتیب.

بحث و نتیجه گیری

امروزه آموزش مهارت‌های کارآفرینی و شغلی در بین نظام‌های آموزشی پیشرفته در همان دوران آموزش عمومی ارائه می‌گردد. برنامه آموزشی کارآفرینی و شغلی سازماندهی و اتخاذ مجموعه روادیدی برای کسب مهارت‌های کارآفرینی و شغلی برای موفقیت دانش آموزان در زندگی است که به وسیله مدرسه برای دانش آموزان تدارک دیده می‌شود. بدیهی است که نوع دیدگاه‌ها به چگونگی و چه چیزی این برنامه‌ها در تمام دنیا متفاوت است با این حال می‌توان استدلال کرد که برنامه‌هایی که امتحان خود را در کسب مهارت‌های کارآفرینی و شغلی پس داده و توسط نظام‌های آموزشی پیشرو مورد استفاده قرار می‌گیرد، به شکل محتمل‌تری می‌تواند در کسب آموزش کارآفرینی و شغلی برای فراگیران مثرتر واقع گردد. هدف این پژوهش تحلیل پروژه‌های عملیاتی موفق در نظام‌های پیشرو دنیا برای ارائه یک برنامه منسجم در دوره متوسطه اول با تاسی از رویکرد تطبیقی استورت میل بود. نتایج این پژوهش بیانگر طراحی یک برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی در عناصر اهداف، محتوا، فرصت‌های یاددهی-یادگیری، راهبردهای تدریس، ارزشیابی و پیامدهای یادگیری برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول است.

یافته‌ها در خصوص عنصر هدف برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی بیانگر این بود برنامه مورد نظر بر اهدافی همچون: جامعه پذیری، کاهش بیکاری، افزایش روحیه اقتصادی، افزایش روحیه کارآفرینی و آمادگی شغلی تاکید دارد. تامل در نشانگرهای نامبرده شده برای اهداف بیانگر این است که آموزش کارآفرینی و شغلی همسو با تعریف مدرن آن هم اهداف تجاری و هم اهداف غیر تجاری را مورد پوشش قرار می‌دهد بدین صورت که توجه به اهدافی چون جامعه پذیری و کاهش بیکاری در حوزه اهداف غیر تجاری آموزش کارآفرینی و اهدافی مثل افزایش روحیه اقتصادی و آمادگی شغلی در قلمرو اهداف تجاری و مباحث کسب و کار قرار دارد. براین اساس می‌توان استدلال کرد که این نوع اهداف به شکل مطلوبی

کلیه موضوعات مرتبط با آموزش کارآفرینی در تعریف مدرن همسو با تغییرات و تحولات این جهان را شامل می‌شود.

این برنامه برای رسیدن به اهداف خود باید محتوایی شامل: مفاهیم اقتصادی، شرکت‌ها و مشاغل، سود، تشخیص نیاز، حقوق و دستمزد، تبلیغات و برندسازی، تشخیص فرصت را در بر گیرد. بدیهی است که دستیابی به اهداف در هر برنامه درسی مستلزم همسویی محتوا با آن است، در این برنامه درسی محتوای در نظر گرفته به شکل قابل قبولی تقریباً کلیه اهداف آموزش کارآفرینی و شغلی که هم اهداف تجاری و هم اهداف غیر تجاری را در نظر می‌گیرد، را مورد حمایت قرار می‌دهد.

نتایج این پژوهش در ارتباط با عنصر راهبردهای تدریس از برنامه درسی بیانگر این بود که برای آموزش کارآفرینی و شغلی به دانش آموزان متوسطه اول از روش‌هایی همچون: پروژه، حضور در کلاس، گردش علمی، روش اکتشافی، بازهای شبیه ساز، یادگیری تجربی و روش مشارکتی استفاده می‌گردد. بارز است یکی از عناصر اصلی برنامه درسی که نقش لاینفکی را در کسب و پرورش شایستگی‌ها، مهارت‌ها و توانایی‌های کارآفرینانه فراگیران دارد، بهره‌گیری از روش‌های تدریس مناسب برای تسهیل دستیابی به اهداف برنامه آموزش کارآفرینی است، به صورتی که استفاده از روش‌های سنتی و ناکارآمد به شکل تاثیر گذاری می‌تواند منجر به عدم اثربخشی برنامه آموزش کارآفرینی و شغلی گردد.

در برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی فرصت‌های یاددهی یادگیری از جمله ایجاد یک محیط شبیه سازی شده در قالب یک شهر برای کسب تجربیات واقعی، ایجاد فضایی کلاسی برای کسب مباحث دانشی، طراحی برنامه‌ای برای بازید از طرح‌های کارآفرینان، طراحی یک فضای مسابقه‌ای برای یادگیری بیشتر با تاکید بر بازی، تدارک کلپ‌هایی برای هم افزایی بیشتر فراگیران در مورد طرح‌های کارآفرینی و ایجاد برنامه‌هایی برای شرکت دانش آموزان در حراجی‌های افراد کارآفرین می‌تواند تدارک دیده شود. امروزه در فضای آموزشی توجه

و شغلی مستلزم کسب یک سری مهارت‌ها، توانایی‌ها و نگرش‌ها می‌باشد، لذا همسویی همه اهداف در راستای کسب اهداف و پیامدهای یادگیری بیش از پیش لازم می‌باشد.

با توجه به این یافته‌ها، اهمیت آموزش کارآفرینی و شغلی در مدارس متوسطه اول و همچنین ایجاد تصویری از این موضوع در ذهن دانش آموزان، ضروریست است که بستر لازم برای کسب مهارت آموزش کارآفرینی و شغلی تدارک دیده شود. از این رو بهره‌گیری از این برنامه پیشنهادی آموزش کارآفرینی و شغلی در مدارس متوسطه می‌تواند به عنوان یک راهبرد مطلوب تلقی گردد، با این حال قابل ذکر است که اجرایی نمودن این برنامه پیشنهادی در مدارس متوسطه نیازمند مشارکت و هم‌افزایی کلیه افراد و سازمان‌های دخیل در این امر همچون: متخصصان و مشاوران، حامیان مالی، بازرسان آموزشی، خانواده‌ها، مخاطبین پروژه، شرکت‌ها و صنایع می‌باشد. لذا مسئولین و سیاست‌گذاران آموزش و پرورش برای هموارسازی شرایط نیاز است که قبل از اجرایی برنامه پیشنهادی آموزش کارآفرینی و شغلی اقدامات لازم را برای همکاری همه ذینفعان اتخاذ نمایند.

تقدیر و تشکر

این مقاله بر گرفته از طرح پژوهشی با شماره قرارداد ۵۱۳۰۰/۲۲۰۵/۴۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۴ می‌باشد که با حمایت مالی دانشگاه فرهنگیان کشور انجام گرفته است.

منابع

- Azizi, M., & Mokhtari, N. (2018). Entrepreneurship education for knowing, doing and being in primary school with integrated approach. *Journal of Entrepreneurship Development*, 10(4), 635-654.
- Deveci, İ., & Seikkula-Leino, J. (2015). Entrepreneurship in Finnish Teacher Training1. *The International Journal of Research in Teacher Education*, 6(3), 24-39.
- Etzioni, A. (1987). Entrepreneurship, adaptation

به عنصر فرصت‌های یاددهی - یادگیری به عنوان یکی از عناصر مهم برنامه درسی نقش بسزایی را در بهبود فرایند یادگیری فراگیران ایفا می‌کند. به شکلی که می‌توان گفت که هر اندازه که اهداف و محتوا برنامه درسی آموزش کارآفرینی به‌خوبی طراحی شده باشند، ولی فرصت‌های یاددهی - یادگیری مناسب تدارک دیده نشود، بهبود یادگیری فراگیران ارتقا نخواهد یافت.

در این برنامه پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی از روش فعالیت‌های کلاسی، ارزشیابی شفاهی از تحلیل مسائل، ارزشیابی از طرح‌ها و ارزشیابی از آزمون‌های گروهی بهره گرفته می‌شود. بدیهی است ارزشیابی به عنوان یکی از عناصر اصلی برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی نقش مهمی را بر بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری فراگیران دارد؛ زیرا در فرآیند ارزشیابی تعیین چگونگی سنجش آموزش کارآفرینی برای بررسی میزان پیشرفت فراگیران مورد نظر است. از آنجایی که هدف از آموزش کارآفرینی و شغلی پرورش فراگیرانی است که با کسب یک سری مهارت و شایستگی‌ها به عنوان عضو فعال در وظیفه و کار مختص خود عملکرد مثبتی در توسعه اقتصادی جامعه داشته باشند، لذا ضروریست که از فرآیندهای ارزشیابی مناسب برای تعیین هر چه بهتر چگونگی پیشرفت فراگیران استفاده شود.

و در آخر برنامه درسی آموزش کارآفرینی و شغلی پیامدهای یادگیری همچون: سواد اطلاعاتی، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، کار گروهی، خود ارزیابی، مدیریت مالی، حل مسئله، مهارت ارتباطی، هدف گذاری، درک اقتصادی، مهارت فناوری اطلاعات، مهارت سواد رسانه‌ای و نظم و ترتیب برای دانش آموزان متوسطه اول تاکید دارد. امروزه نسبت به گذشته تاکید بیشتری بر پیامدهای آموزشی در برنامه درسی شده است، بدین صورت که برنامه درسی به شکلی طراحی می‌گردد، که در انتهای دوره فراگیر قادر باشد با در معرض قرار گرفتن در فضای تدارک دیده شده مهارت‌های لازم را کسب کند، بر این اساس استدلال می‌گردد از آنجایی که آموزش کارآفرینی

- students. *Education+ Training*, 50(7), 568-581.
- Hassi, A. (2016). Effectiveness of early entrepreneurship education at the primary school level: Evidence from a field research in Morocco. *Citizenship, Social and Economics Education*, 15(2), 83-103.
- Hatak, I., & Reiner, E. (2011). Entrepreneurship education in secondary schools: Education systems, teaching methods and best practice-a survey of Austria, Finland, France, Germany, Italy, Spain, Sweden. RiCC-research report 2011/1, hrsg. v. Röbl Dietmar. Wien: RiCC-Research Institute for Co-operation and Co-operatives
- Honig, B. (2004). Entrepreneurship education: Toward a model of contingency-based business planning. *Academy of Management Learning & Education*, 3(3), 258-273.
- hosseini, S., aliasgari, M., Gholtash, A., & Ahmadbeigi, F. (2022). Designing a social entrepreneurship curriculum model in higher education based on the Acker Pattern. *Research in Curriculum Planning*, 19(72), 81-96.
- Hunter, S. Johnson, P. (2004). Education Experiences of Habitual Entrepreneurship. Doctoral Dissertation, university of the Incarnate word.
- Jafariharandi, R. (2019). Assessment of Content of Business and Technology Textbooks Ninth Grade The Amount of Attention to the Concepts of Entrepreneurship. *Research in Curriculum Planning*, 16(61), 48-63.
- Johansen, V. and Schanke, T., 2013. Entrepreneurship education in secondary education and training. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 57(4), pp.357-368.
- Jones, C., & English, J. (2004). A contemporary approach to entrepreneurship education. *Education+ training*, 46(8/9), 416-423.
- Karimian, Z., Salehi, K., & Khodaie, E. (2020). A grounded Theory explaining the process of entrepreneurial spirit formation among the and legitimation: a macro-behavioral perspective. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 8(2), 175-189.
- Etzkowitz, H. (2004). The evolution of the entrepreneurial university. *International Journal of Technology and Globalisation*, 1(1), 64-77.
- Fagerberg, J., & Srholec, M. (2009). National innovation systems, capabilities and economic development. *Research Policy*, 37, 1417 – 1435.
- Faoite, D., Henry, C., Johnston, K., & van der Sijde, P. (2006). Education and training for entrepreneurs: a consideration of initiatives in Ireland and The Netherlands. *Education and Training*, 45(8/9): 430-438.
- Filion, L.J. (1994). Ten steps to entrepreneurial teaching. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 11(3) 68-78.
- Fox, J., Pittaway, L., & Uzuegbunam, I. (2018). Simulations in entrepreneurship education: Serious games and learning through play. *Entrepreneurship Education and Pedagogy*, 1(1), 61-89.
- Frank, A. I. (2007). Entrepreneurship and enterprise skills, a missing element of planning education. *Practice & Research*, 22(4), 635-648.
- Gasse, Y. (1985). A strategy for the promotion and identification of potential entrepreneurs at the secondary level. *Frontiers of entrepreneurship research* (pp. 538- 559). Wellesley, MA: Babson College Center for Entrepreneurial Studies
- Gatewood, E. J., Shaver, K. G., Powers, J. B., & Gartner, W. B. (2002). Entrepreneurial expectancy, task effort, and performance. *Entrepreneurship theory and practice*, 27(2), 187-206.
- Halinen, I. (2018). The new educational curriculum in Finland. Improving the quality of childhood in Europe, 7, 75-89.
- Harris, M. L., & Gibson, S. G. (2008). Examining the entrepreneurial attitudes of US business

- Curriculum Studies, 12(44), 49-80.
- Pittaway L and Edwards C (2012) Assessment: examining practice in entrepreneurship education. *Education þ Training* 54(8/9): 778–800.
- Rezaeian, A. (2000). Principles of organization and management. Tehran, SAMT.
- Sousa, M. J., Carmo, M., Gonçalves, A. C., Cruz, R., & Martins, J. M. (2019). Creating knowledge and entrepreneurial capacity for HE students with digital education methodologies: Differences in the perceptions of students and entrepreneurs. *Journal of Business Research*, 94, 227-240.
- Terpstra, D. E., & Rozell, E. J. (1993). The relationship of staffing practices to organizational level measures of performance. *Personnel psychology*, 46(1), 27-48.
- Toghrayi, M., Mirvahedi, S. S., & hashemi, S. (2019). Designing the entrepreneurial education model. *Educational Innovations*, 18(3), 59-82.
- Valerio, A., Parton, B., & Robb, A. (2014). Entrepreneurship education and training programs around the world: Dimensions for success. Washington, DC: The World Bank. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/18031/9781464802027.pdf?sequence=41;Entrepreneurship>
- Wang, C.K. and Wong, P.K., 2004. Entrepreneurial interest of university students in Singapore. *Technovation*, 24(2), pp.163-172.
- Winsor, B., & Hanlon, D. (2016). An opportunity evaluation framework for introductory courses in entrepreneurship. *Journal of Entrepreneurship Education*, 19(2), 24.
- students in Technical-Vocational schools (TVS). *The Journal of New Thoughts on Education*, 16(1), 7-44.
- Kirby, D. A. (2004). Entrepreneurship education: can business schools meet the challenge? *Education+ training*, 46(8/9), 510-519.
- Kuratko, D.F. (2005). The emergence of entrepreneurship education: Development, trends, and challenges. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(5), 577-598.
- Lewis, K., & Massey, C. (2003). Delivering enterprise education in New Zealand. *Education+ Training*, 45(4), 197-206.
- Madan Dar Arani, A., Kakia, L. (2016). Comparative education of new perspectives. Tehran, Aeizh
- Malekipour, A., Hakimzadeh, R., Dehghani, M., & Zali, M. R. (2018). Analysis of entrepreneurial competency training in the curriculum of bachelor of physical education in universities in Iran. *Cogent Education*, 5(1), 1462423.
- McClelland, D. (1961). *The Achieving Society*. New York: Free Press
- Mitra, J., & Matlay, H. (2004). Entrepreneurial and vocational education and training: lessons from Eastern and Central Europe. *Industry and Higher Education*, 18(1), 53-61.
- Moberg, K., Stenberg, E., & Vestergaard, L. (2012). *Impact of entrepreneurship education in Denmark-2012*. Odense, Denmark: The Danish Foundation for Entrepreneurship–Young Enterprise.
- Mohamad Amin Zadeh, L., Seyfi, M., Faghihi, A., (2016). Evaluation the Curriculum of the Work and Knowledge Branch with Emphasis on Entrepreneurship in Views of Experts. *CSTP*, 3 (6):143-164.
- Mortezanezhad, N., Attaran, M., Hosseinikhah, A., & Abbasi, E. (2017). The Components of Entrepreneurship Curriculum based on the Comparative Approach. *Journal of*